

ADIYAMAN

5. MADEN YATIRIMLARINDA DEVLET DESTEĞİ

19.06.2012 tarih ve 28328 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları” Bakanlar Kurulu Kararı ile “maden çıkarma yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları” öncelikli yatırım konuları arasına alınmış olup mermer çıkarma ve işleme faaliyetleri bu kapsamda yer almaktadır. Yeni teşvik sistemine göre Adıyaman ili 5. bölge içerisinde ilan edilmiştir. Yatırımların Adıyaman il ve ilçe merkezlerinde bulunan OSB sınırlarında yapılması halinde 6. bölge desteklerinden (vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi destekleri) yararlanma imkânına sahip olacaktır.

Destek Unsurları	3. Bölge (Gaziantep)	5. Bölge (Adıyaman, Kilis)
KDV İstisnası	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR	VAR
Vergi İndirimi	OSB Dışı: 25 OSB İç: 30	40 50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	OSB Dışı: 5 Yıl OSB İç: 6 Yıl	7 Yıl 10 Yıl
Yatırım Yen Tahsis	VAR	VAR
Faiz Desteği	İç Kredi: 3 Puan Döviz/Döviz Endekslı Kredi: 1 Puan	5 Puan 2 Puan
Sigorta Primi Desteği	YOK	YOK
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	YOK	YOK

KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR ?

• Gerçek kişiler, • Adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, • Kooperatifler ve birlikler, • İş ortaklıklar, • Kamu kurum ve kuruluşları, (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları % 50’yi geçen kamu kurum ve kuruluşları) • Kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, • Dernekler ve vakıflar • Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye’deki şubeleri

TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDAKİ HARCAMALAR

Aşağıda belirtilen harcama kalemleri teşvik belgesi kapsamındadır. Bu harcamaların toplamı sabit yatırım tutarını oluşturmaktadır.

Makine ve Teçhizat

• İthal Makine ve Teçhizat • Yerli Makine ve Teçhizat

Arazi - Arsa

Bina - İnşaat

• Ana bina ve tesisleri • İdare binaları • Diğer bina-inşaat harcamaları

Diğer Harcamalar

• Etüd-proje • Yardımcı makine ve teçhizat • İthalat ve gümrükleme • Taşıma ve sigorta • Montaj • Diğer

MÜRACAATLAR NEREYE YAPILACAK?

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için Ekonomi Bakanlığı’na başvurulması gerekmektedir. Ancak genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı 10.000.000 TL’yi aşmayan ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ’de belirtilen genel teşvik uygulamaları kapsamında yatırımlar için başvuru sahibinin tercihinin bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de başvurulabilir. Bu bağlamda İpekyolu Kalkınma Ajansı Adıyaman Yatırım Destek Ofisi’ne müracaat edilebilmektedir.

Sabit yatırım tutarı 500.000 TL ile 50.000.000 TL arasında olan ve Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen istisnalar ve kısıtlamalar dışında kalan yatırımlar bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında olacaktır bu tip yatırımlar için müracaatlar doğrudan “T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü”ne yapılmaktadır. Yatırım Teşvik Belgesi başvuru ücreti 400 TL’dir.

“Kalkınmanın Yolu, İpekyolu”

“Kalkınmanın Yolu, İpekyolu”

Gaziantep Yatırım Destek Ofisi

Tel. : 0.342 231 07 01
Faks : 0.342 231 07 03
İncilipınar Mah. Muammer Aksoy
Turgut Reis Mah. Hastane Cad.
İl Özel İdare Binası
No:23 K:3 ADIYAMAN
adydo@ika.org.tr

Adıyaman Yatırım Destek Ofisi

Tel. : 0.416 213 14 44
Faks : 0.416 213 14 45
M. Rifat Kazancıoğlu Mah.
Saffet Necioğlu Blv. Kilis Tic.
ve San. Odası No.74 K:2 KİLİS
kilis@ika.org.tr

Kilis Yatırım Destek Ofisi

Tel. : 0.348 814 51 98
Faks : 0.348 814 51 98
M. Rifat Kazancıoğlu Mah.
Saffet Necioğlu Blv. Kilis Tic.
ve San. Odası No.74 K:2 KİLİS
kilis@ika.org.tr

www.ika.org.tr

MERMER

ADIYAMAN

1. ADIYAMAN’A GENEL BAKIŞ

7.614 km2 yüzölçümüne sahip rakımı 669 m. olan Adıyaman ili tarihi İpekyolu üzerinde bulunmakta olup Malatya, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa ve Diyarbakır illerine komşudur. 1954 yılında il olan Adıyaman’ın tarihi M.Ö. 40.000 yılına kadar uzanmaktadır.

Adıyaman ilinde ulaşım karayolu, havayolu ve sınırlı oranda demiryolu ile sağlanmaktadır. Demiryolu ulaşımı Gölbasi ilçesinden sürdürülmekte olup hat Elazığ-Adana istikametinde çift yönlü hizmet vermektedir. Yılda 8.760 uçağın kullanım kapasitesine sahip Adıyaman Havalimanı’nın 2013 yılında tamamlanan terminal binası 23.000 m2 toplam kapalı alanda iç ve dış hat uçuşlara hizmet verecek şekilde inşa edilmiştir. 2014 yılında hizmete girmesi hedeflenen Nissibi Köprüsü ile Atatürk Barajı üzerinde feribot seferleri ile sağlanan Adıyaman-Diyarbakır Karayolu büyük ölçüde kısıllacaktır.

Tablo 01: Adıyaman İli Gümrük ve Liman Mesafeleri

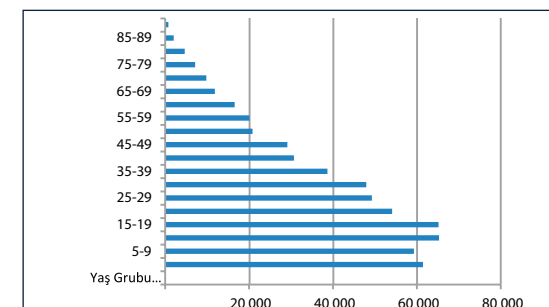
SINIR KAPILARI: Kilis Öncüpınar **210 Km** Gaziantep Karkamış **156 Km** Hatay Cilvegözü **322 Km** Sırnak Habur **478 Km**

LİMANLAR: Iskenderun **321 Km** Mersin **408 Km** Kaynak: Adıyaman Yatırım Ofisi 2013, <http://www.ika.org.tr>

Adıyaman’ın 2013 yılı toplam nüfusu 597.184’dür. Nüfusun %62’si kentlerde yaşamakta olup kentli nüfus 373.183’tür. Adıyaman ili nüfusunun %58’lik kısmını 29 yaş altı grup oluşturmaktadır (TÜİK, 2013).

Şekil 01: Adıyaman İli Yaş Gruplarına göre Nüfus Dağılımı

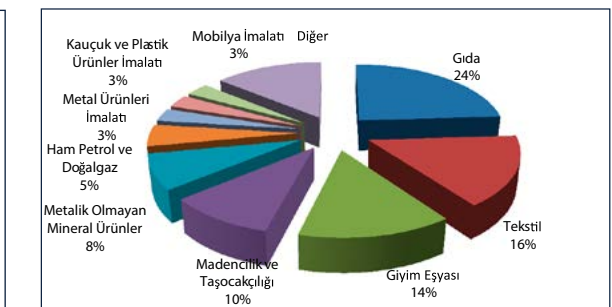
Adıyaman’da sanayi sicil belgesi almış 239 işletme bulunmakta olup bunların %28’i mikro ölçekli, %58’i küçük ölçekli, %12’si orta ölçekli ve %2’si büyük ölçekli işletmelerdir. 2012 yılı sanayi sicil kayıtlarına göre 9.230 kişi kayıtlı istihdam bulunmaktadır (81 İl Sanayi Durum Raporu, 2012).

Kaynak: TÜİK 2013, <http://www.tuik.gov.tr>

Şekil 02: Adıyaman İli Sanayi İşletmeleri Sektörel Dağılımı

2012 yılı itibarıyla Adıyaman’da ihracat yapan işletme sayısı 43 olup ithalat yapan işletme sayısı 40’tır. Dış ticaret dengesine bakıldığında Adıyaman ilinin 2012 yılında 69.241.000 USD cari fazlası olduğu söylenebilir.

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2012, <http://www.sanayi.gov.tr>

Tablo 02. Adıyaman İli İhracat Rakamları (1.000 USD)

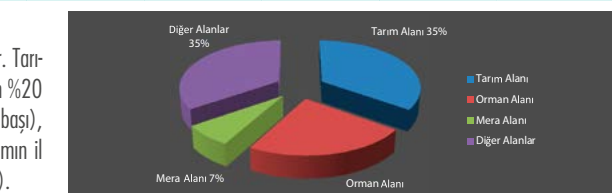
Yıl	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İhracat	22.207	24.336	29.346	59.103	58.091	71.638	61.222	104.826	86.289

Tablo 03. Adıyaman İli İthalat Rakamları (1.000 USD)

Yıl	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İthalat	24.799	45.313	51.658	36.292	33.336	85.424	88.958	35.585	36.339

Tablo 05. Adıyaman İli İthalat Rakamları (1.000 USD)

Adıyaman ili toplam nüfusunun %60’ı tarım alanında faaliyet göstermektedir. Tarım elverişli alanlar 264.167 hektar (%35) olup mevcut altyapı ile bu alanın %20’sinde sululu tarım yapılabilmektedir. Yapımı halen devam eden Çetintepe (Gölbasi), Kaçalı ve Gömikan (Kahta) ile Küçükçay (Gerger) barajları sonrası sululu tarımın il genelinde yaygınlaşması beklenmektedir (Adıyaman Yatırım Fırsatları, 2013).

Kaynak: TÜİK 2012, <http://www.tuik.gov.tr>

2. MERMER

Başkalaşım süreci geçiren ve başkalaşımın izlerini taşıyan ve değişik metal oksitler, yüksek oranlarda kalsiyum karbonat, daha az oranda da magnezyum karbonat içeren kayalar ifadesiyle bilimsel olarak tanımlanan mermer, 1985 yılında kabul edilen 3213 sayılı Maden Kanunu'na göre ticari standartlara uygun boyutlarda blok verebilen, kesip parlatılan veya yüzeyi işlenebilen ve taş özellikleri kaplama taşı normlarına uygun olan her türden taş olarak ifade edilmiştir.

Mermerlerin ana kullanım alanları yer ve duvar döşemeleri, basamaklar, sütunlar, şömineler, mutfak ve banyo-hamam, dış cephe kaplamalarıdır. Bunların yanında vazo, satraç taşları, şekerlik, kalemlik, küllük, abajur, isimlik, çakmak gibi süs eşyalarında ve anıt, heykel gibi sanatsal çalışmalarda kullanılmaktadır.

TÜRKİYE'DE MERMER

Türkiye bulunduğu jeolojik kuşak (Alp-Himalaya) dolayısıyla başta mermer olmak üzere çok çeşitli doğal taş rezervlerine sahip bir ülkedir. Ülkemizde doğal taş rezervleri Anadolu ve Trakya boyunca yayılmıştır. Dünyadaki toplam mermer rezervinin 41 milyar ton ve Türkiye'deki toplam mermer rezervlerinin ise 13,9 milyar ton civarında olduğu tahmin edilmektedir (Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası, 2011).

Harita: Türkiye Mermer Yatakları Haritası

Türkiye'de 80'in üzerinde değişik yapıda ve 120'nin üzerinde değişik renk ve desende mermer rezervi saptanmıştır. Üretim tamamına yakın kısmı özel sektör tarafından yapılmaktadır. Türkiye'de yıllık doğal taş üretimi 11,5 milyon ton civarında olup işleme tesislerinin toplam plaka üretim kapasitesi 6,5 milyon m2 civarındadır (İGEME, 2012).

TÜRKİYE'NİN MERMER DIŞ TİCARETİ

200 farklı ülkelye yapılan doğal taş ihracatında Çin, ABD, Irak, Suudi Arabistan ve İngiltere ilk sıralarda yer alan ülkeler olmuştur. Türkiye doğal taş ihracatının %67'sini işlenmiş, %22'sini ham blok ve %11'ini yan işlenmiş mermer oluşturmaktadır (TÜİK, 2012).

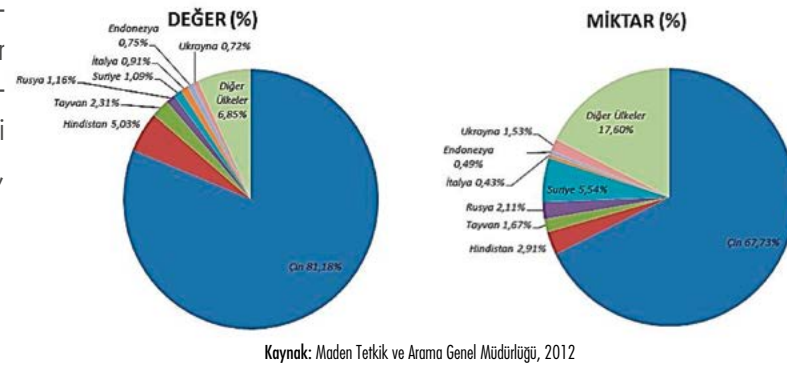
Tablo 04: Türkiye'nin Doğal Taş İhracatı (USD)

İHRACAT YILI	DOĞAL TAŞLAR	İHRACAT YILI	DOĞAL TAŞLAR
1996	93.328.847	2005	812.106.306
1997	113.260.179	2006	1.032.605.471
1998	129.361.301	2007	1.244.967.104
1999	156.556.603	2008	1.413.264.896
2000	184.654.701	2009	1.249.803.616
2001	225.759.049	2010	1.585.802.716
2002	301.107.499	2011	1.690.859.379
2003	436.027.304	2012	1.928.625.887
2004	629.604.555		

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2012

2012 Yılı Türkiye Mermer İhracatı (Ham Blok Halinde)

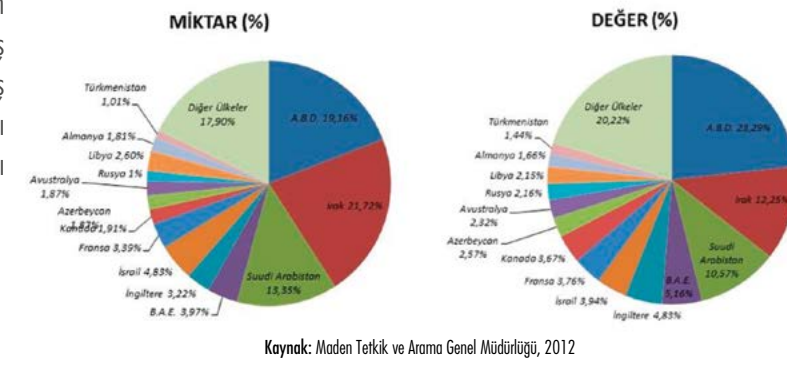
Çin'de inşaat sektörünün hızla büyümesinden dolayı Çin'e gerçekleşen mermer ihracatı yüksek boyutlarda olmaktadır. Ayrıca işlenmiş mermerin ithalatı blok halindeki mermere göre daha maliyetli olduğu için Çin, mermeri bloklar halinde ithal etmektedir.

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2012

2012 Yılı Türkiye Mermer İhracatı (İşlenmiş)

Doğal taş ihracatında katma değeri en yüksek ürün, işlenmiş mermer ve işlenmiş travertendir. Türkiye'nin 2012 yılı işlenmiş mermer ihracatına bakıldığında, ilk 3 sırayı Amerika, Irak ve Suudi Arabistan'ın aldığı görülmektedir.

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2012

ADIYAMAN İLİ MADEN HARİTASI (MINERAL MAP OF ADIYAMAN)

Kaynak: Adiyaman Maden ve Enerji Kaynakları Raporu, 2013

3. ADIYAMAN'DA MERMER

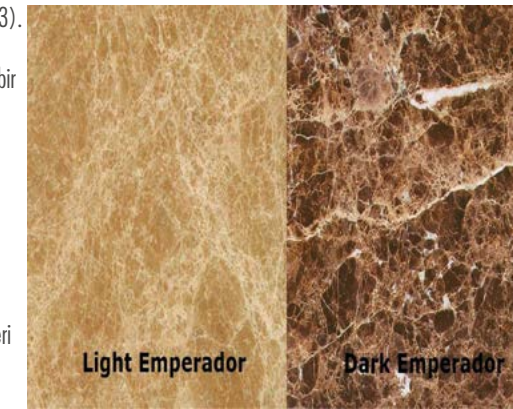
Türkiye'deki toplam mermer rezervinin %15'ine (yaklaşık 2 milyar ton) sahip olan Adiyaman ilinde, 2012 yılında yaklaşık 300 bin ton mermer üretilmiştir. Üretilen mermerin %90'a yakını Çin, Hindistan ve Tayland'a ihraç edilmektedir (KAPRAD, 2013). İldeki mermer ticareti genellikle ham blok halinde sürdürülmektedir. Yurtiçeri satılan mermerlerin bir kısmı yerli fabrikalarda işlendikten sonra yurtdışına pazarlanmaktadır. Fabrikalarda blok mermer istenilen ebatlarda plakalara dönüştürülmektedir. Üretilen bu plakaların en büyük pazarını Ortadoğu ülkeleri oluşturmaktadır.

Adiyaman'da Light ve Dark çeşitlerinde olmak üzere Emperador cinsi mermer rezervi bulunmaktadır. Küçük kalsit damarlı ve koyu kahverengi olan Emperador cinsi mermerin yaklaşık birim ağırlığı 2,63 gr/cm³ 'tür (KAPRAD, 2013).

Emperador cinsi mermer taşı çok ince ve sık damarlara sahip, çok sert ve yoğun bir taş olmakla birlikte, farklı desen ve renklerde örnekleri bulunmaktadır.

Adiyaman Mermer Sektörünün Avantajları

- Emperador cinsi mermer çeşidinin nadir olarak rastlanılan bir mermer çeşidi olması ve bu yüzden pazar probleminin olmaması
- Mermer ocaklarında kullanılan teknolojik alyapının iyi olması
- Mermer sektöründe deneyimli işletmelerin Adiyaman'da faaliyet göstermeleri
- Sektörün istihdam yönünün ön planda olması
- İlin iklim yapısının yılda 9-10 ay çalışmaya olanak vermesi

Tablo 05: Adiyaman Emprador Mekanik ve Fiziksel Özellikleri

Fiziksel ve Teknik Özellikler	Light Emperador	Dark Emperador	
Sertlik	(Mohs)	3-4	3-4
Birim Hacim Kütle	(gr/cm ³)	2,63	2,63
Özgül Kütle	(gr/cm ³)	2,67	2,67
Atmosfer Basıncında Su Emme	Ağırlıkça (%0)	0,244	0,244
	Hacimce (%0)	0,659	0,659
Kaynar Suda Emme	Ağırlıkça (%0)	1114	1114
	Hacimce (%0)	1061	1061
Porozite		4	4
Basıncı Dayanımı	(Kgf/cm ²)	887	887
Don Sonrası Basıncı Dayanımı	(Kgf/cm ²)	1061	1067
Darbe Dayanımı	(Kgf/cm ²)	13,18	13,18
Eğilme Dayanımı	(Kgf/cm ²)	225	225
Elastisite	(Kgf/cm ²)	154585	154585
Daluluk Oranı	0%	68,62	98,62
Gözeneklilik Derecesi	0%	0	1,1
Ortalama Aşınma Direnci	(cm ³ /50 cm ²)	16,7	16,7
Ortalama Çekme Direnci	(Kgf/cm ²)	195,16	195,16

Kaynak: Adiyaman Maden ve Enerji Kaynakları Raporu, 2013

ADIYAMAN MERMER İHRACATI

Adiyaman'da çıkarılan mermerlerin %90'a yakını Çin, Hindistan ve Tayvan'a bloklar halinde ihraç edilmektedir. Var olan mermer ocaklarının son dönemlerde kapasitelerinin artırılması ve geliştirilmesi sayesinde çıkarılan mermer miktarında ve gelirinde artış olmuştur.

Adiyaman ilinde işletme ruhsatına sahip 24 adet aktif mermer ocağı bulunmaktadır. Bu maden ocaklarından 20'si Merkez ilçede, 2'si Kah-ta'da, 1'i Gölbaşı'nda, 1'i ise Çelikhan'da yer almaktadır (MİGEM, 2012).

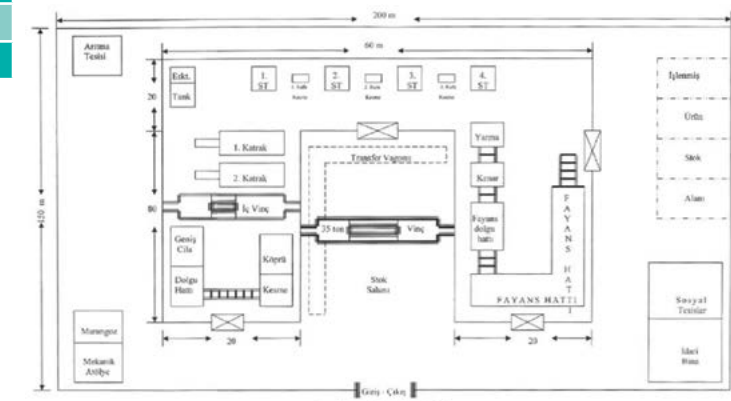
Tablo 06: Adiyaman Mermer İhracatı (1.000 USD)

YILAR	İHRACAT DEĞERİ (Bin \$)
2002	8,097
2003	12,079
2004	20,978
2005	22,207
2006	24,336
2007	29,346
2008	59,103
2009	58,091
2010	71,509
2011	61,223
2012	77,344

Kaynak: KAPRAD, 2013

4. MERMER İŞLEME TESİSİ YATIRIM FİZİBİLİTESİ

Blok şeklinde alınan çeşitli mermerlerin katrakt ve ST (fayans) hatlarında istenilen ölçülerde ya da standart kesilip boyutlandırılarak parlatılması ve kullanıma sunulması esasına dayalı örnek bir yatırım için maliyet hesaplanmıştır. Söz konusu tesis 4.000 m2 kapalı alanda iki adet katrakt, dört adet ST (testere çapı 1100 mm), 2 fayans hattı, 1 adet cilalama makinesi (12 kafalı), 2 adet köprü makinesi ve 2 adet eskitme makinesi planlanmıştır. Ortalama 40 kişilik istihdam ve 8 saat tek vardiyede işletiminde günlük 13 m3 mermer blok işlenerek 500 m2 son ürün (200 m2 plaka, 300 m2 fayans) elde edilecektir. İşletme yıllık 4.000 m3 mermer bloktan 150.000 m2 plaka ve fayans üretecektir (Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası, 2011).

Kaynak: Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası, 2011

Tablo : Mermer İşleme Tesisi Yatırım Maliyeti

Yatırım Harcamaları	Tutar (TL)
Arsa Bedeli	-
OSB İçi	-
Etüt ve Proje Giderleri	30.000
Bina ve İnşaat Giderleri	1.948.000
Fabrika İnşaatı (4000 m2 x 370 TL/m2)	
İdari Bina (800 m2 X 585 TL/m2)	
Makine ve Teçhizat Giderleri	4.830.901
1600 kVA Trafo (1 adet x 25.000\$)	
Katrakt (80 lama) 2 adet X 150.000\$	
ST (Yatay ve Dikey kesebilen) (4 adet X 80.000\$)	
Köprü Kesme Makinası (2 adet X 35.000\$)	
Kafa Kesme Makinası (3 adet X 7.000\$)	
Yarma Makinası (1 adet X 35.000\$)	
Kenar İşleme Makinası (1 adet X 25.000\$)	
Geniş silme makinası (1 adet X 100.000\$)	
Mermer eskitme (2 adet X 16.000\$)	
Fayans Hattı (3+12) (2 adet X 580.000\$)	
Blok için köprü vinç (35 ton) (2 adet X 72.000\$)	
Köprü Vinç (5 ton) (2 adet X 25.000TL)	
Forklift (4 ton) (2 adet X 20.000\$)	
Artırma sistemi (1 adet X 80.000\$)	
Taşıma ve Sigorta Giderleri	96.618
Montaj giderleri	289.854
Taşı	50.000
Binek Otomobil 25.000 TL.	
Kamyonet 25.000 TL.	
İşletmeye Alım Giderleri	309.500
Genel Giderler	100.000
TOPLAM YATIRIM	7.645.873

Kaynak: Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası, 2011 (1 USD = 2 TL kabul edilmiştir.)